

חד הגאולה

עדכון שבועי
מהר הבית

העבר בזבל

תקופת שלטונו של בנימין נתניהו הייתה רעה מאוד לזה הבית, בעוד דווקא ימיו של אהוד אילמרט היו טובים יחסית. זו המסקנה המתבקשת מהדו"ח הקשה שהוציא השבוע לאור הארכיוואלוג צחי צווייג (רבידה). בזמן האחרון נחשף רבירה לעוד ועוד סימנים המעידים על כך שעבודתו הווקף בהר הבית אינו נחלת העבר אלא ממשיכות בשנים האחרונות ללא לאות. ביום ראשון השבוע סייר במקום וגילה שבמזוזה דהר, שם הותיר הווקף בעשור האחרון ערומת גדולת של עפר (פריטים אר כיטסטיניים לאחד שבג"ץ אשר עליו להוציאן מהמתחם, מתבצעות עבודות בעזרת כלים מכניים כבדים שבמסגרתן הערמות מועמסות ומועברות למקום אחד בניגוד לצו בית המשפט. בערמות הללו, חשוב לציון, זוהה רבירה בין השאר אדיו"ר ריצון מאבן גיר שחורה שמי כיטסטיניים לאחד שבג"ץ אשר עליו להוציאן מהמתחם, מתבצעות עבודות בעזרת כלים מכניים כבדים שבמסגרתן הערמות מועמסות ומועברות למקום אחד בניגוד לצו בית המשפט. בערמות הללו, חשוב לציון, זוהה רבירה בין השאר אדיו"ר ריצון מאבן גיר שחורה שמי

מחזיקת העבר. הקרירות העתיקות לאחר טיפולי הוואקא

קורה מחדשה שהקיפה את בית המקדש השני. רבירה העיר על כך לשוטרים והללו הפי סיקו את העבודות, אך הן שבו ותחתשו רגע לאחד תום שעות הביקור ליהודים במקום, כך גילה בתצפית שביצע ממרומי הר הויתים בצדדי היום.

ברו"ח שהוציא השבוע מוסיף דבירה ומספר על שקים מלאי ממצאים ארכיאולוגיים שמונחים כבר שלוש שנים בצפון הדר. בתוכם הבחין, בין השאר, בקנקן שעל פי צורתו יש להתאכר לשלוח ימי הבית השני. למרות שזה מידע הועבר לרשות העתיקות ולמשטרה, לא

בג"ץ אשר לפנות * אז מה? עתיקות בהר השבוע

זהה כל תווה בנושא או בשקים. רבירה מרדח שהשתנה הדוגמה הן גם גר רלן של קודת העץ העתיקות שהוצאו במהד לך המאה ה20 ממסגר אליאקצה – קודות שהתברר כי חלקן מימי הבית הראשון והשני. "עם השנים כמות הקודות הלכה ופחתה, ואלו שנותרו הישארו חשופות לכיפת השמיים ולגשמים. עולה תמידה מכך שעניין כה פשוט אינו נפתר במשך כל כך הרבה שנים". ושיא השיאים: "לאחרונה גילינו שמרבית הקודות שראו פוזרות בשטח הר הבית בעשור הקודם נמחזרו בשנים 2009-10 לקודות עץ חדשות ואוחסנו בקרבת שער הדחמים. קודות אלו נגר סרו מחדש ורופתהן יושרו והחלקן". פנייתנו לתגובת רשות העתיקות לממצאים של רבירה והשבה ריכם. לא בפעם הראשונה, חשוב לציון, הסתפקה הוברת הר שות בהפנייתנו למשטרה.

ממשטרת ירושלים נמסר: "כל הנעשה בהר הבית הינו תחת פיקוח צמוד, עקבי ותי מדי של משרתת ירושלים ורשות העתיקות. הנתונים בידך אינם נכונים כלל ו"ערמות העפר המרובות" הינן ערמות פסולת שפוזו ביד הווקף בפיקוח מלא של רשות העתיקות". רבירה עצמו לא מתכחש לכך שבעיר מות מצויה גם לא מעט אשפה, וטוען שעי רוב אשפה עם שרידים ארכיאולוגיים הוא תרגיל קבוע של הווקף, שנועד לאפשר את הוצאת הערמות מההר.

ספירת מלאי

ב'מוכן המקדש בירושלים כבר מוכנים כלים רבים המיועדים לשימוש במקדש:

מנורת הזהב	כלי ניסוך היין והמים, כלי מדידה, האבוב המיועד לקורבן העומר, בויכי הלבונה, כלי אבן להכנת אפר הפרה האדומה, מערכות של בגדי כותן הדיוט.
שולחן לחם הפנים	מכלי השרת מוכנים: מורקים (כלים לרובית הדם על המזבח), מחתות,

הר הבית פתוח לניסית יהודים בימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:30, 13:30-10:00. ההלכה מחילה להיכנס לחלקים משטח ההר לאחר טבילה במקוואה, וללא נעלי עור או תוקים. להודרכה הלכתית בעלייה להר: לנברים: 0527203210, 0504142425. לנשים: 0523752751, 0525866384

לעדכונים ותגובות:

arnonsegal1@gmail.com

דף הבית / **ארנון סגל**

אריאל אריאל

בעוד חודשיים ייתכן שהוא כבר יהיה שר בכיר. מי יודע, אולי אפילו השר לביטחון פנים. כך או אחרת, הוא מקווה, תתחולל אז סוף־סוף התמורה המיוחלת בהר הבית ■ **"אציע לדרוש במשא ומתן הקואליציוני שוויון ליהודים בהר לפחות", מזהיר ח"כ אורי אריאל ■** כבר שנים שהוא עוסק בענייני המקום הזה וגם פוקד אותו ברגליו. על הפרק כעת: אתר אינטרנט בהשקעה כספית גדולה, שעתיד לעלות לרשת עוד לפני הבחירות ולהנגיש את הבית השלישי לישראלי הממוצע. ובנוסף: מקווה טהרה למען העולים להר שייבנה במבואותיו, על חורבות אחד מ־150 המקוואות העתיקים המקיפים את המקום הקדוש

מאוד לשוב לכללים שנהוג בהר הבית אחרי מלחמת ששת הימים: להפסיק את הבדיקה היתרה שנעשית ליהודים בלבד בכניסה לשם. זו בושה וחרפה. יש לנו גם תוכנית לבנות מקד וזה בצמוד למקום, תוך שיפוך אחד המקוואות העתיקים. יחד עם זאת, העיקר כאמור הוא התודעה. צריך להביא למצב שנושא החר והמך קודש ייכנס לתוכניתו הלימודים וידברו עליו". **תומר פרסיקו כתב לאחרונה בבלוג שלו שבעיר בליכוד יש נבחרת שלמה שמציבה את הר הבית על ראש שמחתה ונתבטאת למען העולים היהודים להר ול" גבי הקמת הבית השלישי, הבית היהודי "פרווח" יחסית בעניין הזה. אתה מסכים?** "ממש לא. אדרבה, אם זה המצב, למה לחכות לבחירות? שחברי הליכוד יואילו בטוכם להעביר כבר בישיבת הממשלה הקי רובה ביום ראשון החלטה שחוזרים לסטטוס־קוו הראשוני בהר, זה ששרר אחרי מלחמת ששת הימים. מי יודע?" עוקץ אריאל, "אולי אפילו ירצו להוסיף זכויות מעבר לכך. הרי זאב אלקין וחבריו אינם פרשנים אלא יושי ביום בממשלה. אני לא ראיתי שהממשלה הים עשתה משהו טוב למען הר הבית. להפך, ראיתי דברים רעים. לא מספיק לצעוק בזמן הפרזיורים על הפזת זכויות היהודים בהר. למיטכ יריעתי הם לא נתנו שקל אחד לפי עילות יהודית בנושא המקדש. נראה אותם מכניסים התייחסות לחר הבית במצע הליי כור הנכתב בדיוק כעת".

מה דעתך על הצעת אלקין לחלוקת החר בין יהודים לערבים?

"אני לא מחלק שום דבר, כשם שלא צריך לחלק את מערת המכפלה. זו טעות גדולה. זה ניסיון להיות כביכול מעשי, אבל בשורה התחתונה, כאומרים 'חציה שלי', ברור שידו של מי שאומר 'כולה שלי' על העליונה. הכול שלנו. אחרי ההכרזה הברורה הוו אפשר להגיע לכל מיני הסדרים, וצריך לשאוף שיהיו מרביים. האם אנחנו מאפשרים לערבים להתפלל באליאקצה? כן. אבל הריי בונות כולה שלנו. איננו מחלקים את ארץ ישראל, את מערת המכפלה ואת הר הבית. ירידי אלקין צריך להיבחן באופן שבו מביא את ההכרזה שלו לפסים יישומיים. האם יפנה במכתב בעניין לראש הממשלה? הרי לא הייתה בעיה לבנות מחדש את גשר המוגר" בים, למשל, אבל בנימין נתניהו החליט שלא יכנו אותו מפני שהירדנים התנגדו. למה זה משהג לנו אם הירדנים כועסים? הכנית הצעת חוק שתאפשר ליהודים להתפלל על פי ההלכה בהר הבית. אדרבה, שיתמכו בה". **יש סיכוי שייחשף סוקרייה הדו"ח החשוני של מבקר המדינה בעניין התנהלות הלא תקינה של הירשויות בהר הבית?** "לא נואשתי מכך, למרות שעד כה לא הצלחתי. דעתי כבר נאמרה בצורה ברורה. צריך לפרסם. אגב, אם הליכוד היה רוצה, הדו"ח היה מתפרסם. הליכוד הצביע כאיש אחר נגד פרסום הדו"ח בהנחיית ראש הממשלה.

"עצם העובדה שהדברים מוטררים ממחישה עד כמה בהר הבית אין אפשרות להתנהל כמו שמתנהלים בכל מקום אחר. תמיד מישוה יגיד בשם הביטחון שיש כאן עניין רגיש או חסוי, שאי אפשר לפרסם עכשיו או שאי אפשר להניח ליהודים להי מפלל בהר. אינני מבין כיצד כשהערבים מאיימים שיעש בלגן, ובתוצאה מכך אוס זאת 'שיום הציבור' אם המשטרה תקבל הנהיח מהדרג המדיני, היא תדע לעמוד בהיבט המבצעי של העניין. יהיו גינויים פה ושם? אז מה? אין לנו זכויות דתיות בארץ הווז? זה מזכיר לי את המצב בירדן, שם יש הוראות שאסור ליהודים להיכנס למדינה עם פריטי לבוש בעלי אופי דתי. גם זה לא בסדר, אבל לחשוב שאותו דבר קורה אצלנו, בבית, במקום הכי חשוב לעם ישראל?"

בישראל ינסה להנגיש את ההר לישרא־לי הממוצע ולהסביר לו על רגל אחת את מהותו היהודית של הר המוריה. מיטב המרי חות מושקעים במיום, כמו למשל האסטרטג איתן דורי־שב, שעמד מאחורי כמה מהקי מפיינים המוצלחים של הימין הישראלי. כותרת האתר החדש תהיה "הר הקודש – מקום המפגש", והיא נבחרה במטרה לנטרל את ההקשרים השליליים שמעורר בגולש הישראלי הכינוי הטעון "הר הבית".

"אנחנו מעוניינים ליצור באתר מערך שלם של שיעורים בכל הרמות", חושף

לדבר על נושא אחר בלבד, על הר הבית. הסברתי לו את המציאות שם ולמה לדעתי היחס הניתן במקום ליהודים לא ראוי, ופי תאום ראיתי שהוא מקמט את המצח כאילו איננו מבין על מה אני מדבר. שאלתי אותו מה מפריע לו, והוא אמר: לגיד, אורי, אבל הרי הכותל זה המקום הכי חשוב'. הסתכלתי עליו מוכה תרהמה, ואמרתי לו: הכותל הוא מקום חשוב מאוד, אבל ככלות הכול הוא רק קיר התמך שמחזיק את משטח הר הבית. הוא השיב: 'בעצם אתה צודק, אבל למה כל השנים לימדו אותנו אחרת'?

"זו בדיוק הנקודה. על הטלית של רבים מאיתנו רקום הכותל. כל הזמן מדברים רק על הכותל. בשירי ששת הימים לא נזכר במעט הר הבית. גם הצנחנים בששת הימים רצו אל הכר תל. כל הסיפור הוא חינוך ותודעה. בעניין הזה זה רומה מאוד למצב ביש"ע. גם ביש"ע כולם מבינים היום שלא מספיק לבנות, ושאם לא נצליח לחבר את התודעה הלאומית למקום אני בנושא הר הבית, מוצאים חומה סינית בצורה – כולם מכריזים שזה שלנו ובידינו, אבל צריך לדעת שלגמרי לא מובטח שזה יישאר בידינו. חייבים לחוק ולהגביר כל הזמן את התודעה של המקום הכי קדוש, שזה שבורו של עולם". זה אחת הסיבות לכך שח"כ אריאל עומד בשנה האחרונה מאחורי יוזמת הקמתו של אתר אינטרנט, שבהשקעה כספית בלתי־מבוסלת ובאמצעים חרשניים שטרם נוסו

גדל כל העת, ויהודים נעצרים ומעוכבים בהר בעוון תפילה בקצב גובר והולך.

"לא נכון שאין שינוי, יש כל הזמן היריד" רות", משיח ח"כ אורי אריאל בציניות. "צריך לזכור שתקופה לאחר מלחמת ששת הימים יהודים התפללו בהר בנימין עם טלית ותפילין, ונכנסו אליו מכל השערים ובכל השעות. נכון, הם הבינו בעצמם שלא מתפללים בתוך אל־אקצה אלא באיוו פינה; לא הייתה בכך שום מגמה להכעיס את המוסלמים.

"תס"ג אחרי שהיה סגור במשך שלוש שנים, הוחלט לאפשר כניסת יהודים אליו גם בשבת", הוא מגלה. אולם מישוה במש" טרה הציע אז ששכלב הראשון לא ייתפתח ההר ליהודים ביום המנוחה, מכיוון שממילא אפשר לדמיין מציאות אחרת. "לפני חור" ביום הזה. בפועל, כמו תמיד, הפך העניין הזמני הזה לנוהל של קבע, וכיום כבר אי אפשר לדמיין מציאות אחרת. "לפני חור" שיים הצעתי למפכ"ל לחזור ולפתוח את ההר בשבתות לכניסת יהודים ותיירים. הוא כמובן סירב וטען שזה עניין רגיש. הכול כל כך רגיש. אין שם בכלל קשב בעניין החר. הככירים שאיתם אני מדבר שואלים אותי למה בכלל צריך את זה. מבחינתם, העובדה שהר הבית פתוח במשך חמישה ימים בשבוע למספר שעות קטן מספיקה בהחלט. "כשאני מדבר עם גורמים בכירים מאוד במשטרה ובמשרד לביטחון הפנים על אפליית

יידוש שוויון זכויות ליהודים.

ח"כ אורי אריאל בהר

צילום: תומר הורתי

מקווה טהרה חדש בקרבת החר תוך שיפוי המקוואות העתיקים.

עתיקות העופל

"העובדה שדו"ח המבקר חסוי ממחישה עד כמה בהר הבית אין אפשרות להתנהל כמו שמתנהלים בכל מקום אחר. תמיד יגיד מישוה בשם הביטחון שיש כאן עניין רגיש או חסוי, שאי אפשר לפרסם עכשיו או שאי אפשר להניח ליהודים להתפלל בהר"

בית חלומותיי

הרב חיים נבון – רב קהילת 'השמשוני' במודיעין וחבר בחוג הרבנים 'בית הלל'

כשפני התחיל ללמוד ג'ורו, הוהיר אותנו המרדכי: אל תצפו שכל הילדים כאן יגיעו לאולימפיאדה! האמירה הוו נראתה לי מגוחכת – מי מדבר על אולימפיאדה? הילד בן ארבע. נשמח אם הוא ילמד לעשות גלגול.
זו גם התחושה שלי כאשר מרבכים היום על בניין המקדש: מתכננים את הרובדבון, כשעוד לא התחלנו לאפות את העוגה. מתולדות עמנו אנו רואים שביט המי קדש אמור להיות השיא של קוממויות עם ישראל בארצו. המקדש הראשון נבנה רק שנים רבות אחרי שהחלו בני ישראל

לכבוש את הארץ. כאשר רצה דוד המלך לבנות את בית המקדש, רצה הקדוש ברוך הוא את בקשתו: **"בְּכָל אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְךָ יִשְׂרָאֵל, הֲרֹבֶץ דְּפָרֶת־... לְאִמֹר: לָמָּה לֹא בְּנִיתָם לִי בַּיִת אֲנִי?"** (דברי הימים א', י"ו, 1). הקדוש ברוך הוא בהביר לרדו: עד כה, במשך מאות השנים שעברו מאז כיבוש הארץ, מעולם לא דרשתי שיבנו לי בית אבנים. עדיין לא באה העת. הזמן המתאים יגיע רק כאשר יסתיים ביסוס הממלכה.

אכן, המקדש צריך להיות נוכח בתודעי תנו. יתר על כן: למרות שאינני נוהג לעלות להר הבית, אני חושב שמגיעת זכות התפילה

מיהודים שם היא שערווייה בלתי־נסבלת. עם זאת, השקעת אנרגיה רוחנית ונפשית בקידום בניית המקדש בימינו היא בעיניי בד בו כוחות ומשאבים. אנחנו לא שם: לא מב־

אף שאינני נוהג לעלות להר הבית, אני חושב שמגיעת זכות התפילה מיהודים שם היא שערווייה בלתי־נסבלת. עם זאת, השקעת אנרגיה רוחנית ונפשית בקידום בניית המקדש בימינו היא בעיניי בזבז כוחות ומשאבים. אנחנו לא שם

צילום: מרים ציוי